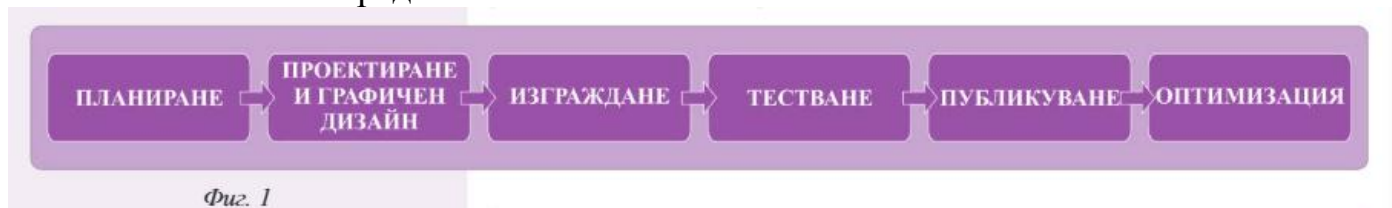

Основните етапи в планирането на уеб сайт

Процесът по създаване на уеб сайт е последователен и включва няколко основни етапа. Тези етапи са представени на **Фиг. 1**:

Схемата на **Фиг. 1** представя основните етапи от разработването на уеб сайт в обобщен вид и показва тяхната логическа последователност.

В практиката процесът по създаване на уеб сайт може да бъде представен и в **по-разширен и цикличен вид**, като някои етапи се повтарят и надграждат. Такъв модел е показан на **Фиг. 2**, където етапите са разделени на по-малки и по-конкретни дейности, като планиране, проектиране, дизайн, създаване, тестване, публикуване, оптимизация и поддръжка.

Схемата на **Фиг. 2** не противоречи на схемата от **Фиг. 1**, а я **допълва и разширява**, като показва по-подробно реалния процес на създаване и поддържане на уеб сайт.

Фиг. 2

Връзка между Фиг. 1 и Фиг. 2

- **Планирането** е начален етап и в двете схеми.
- **Проектирането и графичният дизайн** от Фиг. 1 са представени по-детайлно във Фиг.2.
- **Изграждането** съответства на създаването и програмирането на сайта.
- **Тестването** осигурява правилната работа на сайта.
- **Публикуването** е етапът, в който сайтът става достъпен в интернет.
- **Оптимизацията и поддръжката** осигуряват развитието и нормалното функциониране на сайта след публикуването му.

1. Дейности при планиране на уеб сайт

Планирането е от съществено значение за разработването на всеки проект, включително и на уеб сайт. Много хора отделят твърде малко време за този етап, което често води до затруднения по време на реализацията. Планирането на уеб сайт предхожда неговото изграждане и е ключово за постигането на качествен краен резултат.

Правилното планиране води до по-добре изработен уеб сайт, който се реализира в рамките на предвидените срокове, използва оптимално ресурсите и постига добър рейтинг в интернет. То включва определяне на целите на сайта, неговите изисквания, функционалности и съдържание, както и изграждане на екип за работа и ясно разпределение на ролите в него.

Най-често срещаните роли в процеса на разработка са **ръководител на проекта, дизайнер, уеб дизайнер и програмист**. В зависимост от мащаба и сложността на проекта, в процеса могат да участват и други специалисти, като графични дизайнери, програмисти, специалисти по осигуряване на качеството, специалисти по поддръжка, автори и редактори на уеб съдържание, специалисти по оптимизация за търсещи машини (SEO), както и маркетинг специалисти и мениджъри.

Етапите на планиране и разработка отнемат различно време, финансови и човешки ресурси. Докато създаването на личен уеб сайт може да отнеме само няколко дни, разработката на мащабни и комплексни уеб системи може да продължи месеци или дори години.

Добрата съвместна работа и ефективната комуникация между членовете на екипа са от ключово значение за успешното изпълнение на проекта. Това изисква внимателно планиране, ясно дефинирани отговорности и координация между всички участници в процеса.

Избор на технология или платформа

Според целите, съдържанието и необходимите функции се избира подходяща технология или платформа за изграждане на сайта. Предвижда се и начинът за неговата поддръжка.

Планиране на време и ресурси

Определят се необходимите дейности, сроковете за изпълнение и отговорностите на участниците. Предвиждат се необходимите финансови и човешки ресурси.

Планиране на публикуването и поддръжката

Уточнява се кой ще предоставя и обновява съдържанието, кой ще поддържа сайта и кой ще отговаря за бъдещи промени и добавяне на функции.

2. Определяне на тема, цел и целева група

Важно е точно и ясно да се определи целта, която се преследва със създаването на уеб сайта. Така лесно ще се формулират задачите при неговата реализация.

Целта може да е различна:

- да се продават различни търговски продукти;
- да се представя дейността на различни организации и фирми;
- да се информира обществото за дадена личност;
- да се представя определена идея;
- да се осъществява дискусия между потребителите по определени теми.

За да се постигнат поставените цели, трябва да се определят **тематичното съдържание, структурата и дизайнът** на уеб сайта.

Към целите могат да се определят количествени измерители, **например** брой посетители, покупки или заявки.

В зависимост от зададената тема може да се разработи различен тип сайт:

- портален, информационен, новинарски, корпоративен, продуктов, сайт за услуги, електронен магазин, институционален, развлекателен, личен сайт, търсачка, социална мрежа, блог и др.

ПРОУЧВАНЕ НА КОНКУРЕНЦИЯТА

Проучването на подобни сайтове ще даде отговор на въпросите:

- Как те успяват да постигнат целите?
- С какво нашият сайт ще бъде различен?
- Как да го направим по-добър и по-полезен за потребителите?

Целевата група представлява група от хора, за която са предназначени даден продукт или услуга. Основните характеристики на целевата група са възраст, пол, образование, местоживеене, финансово положение, социално положение, семейно положение, интереси и др.

Определянето на целевата група е важно, защото тя дава основната насока за изготвянето на дизайна, съдържанието, структурата и функционалността на уеб сайта.

Методите за определяне на целевата аудитория са различни – анкети, въпросници, интервюта, събиране на статистически данни и анализ на съществуващи сайтове.

Онлайн инструменти за създаване на профил на целевия потребител:

<https://www.hubspot.com/make-my-persona>

3. Определяне на изискванията

След като са поставени целите, трябва да се определят изискванията, на които трябва да отговаря сайтът.

Ето пример за някои общи изисквания:

- да има полезно и добре оформено съдържание, което да дава актуална информация, да е представено максимално четливо, да не натоварва очите, да се чете лесно и бързо;
- да е удобен за ползване от потребителя;
- да има лесна навигация;
- да има дизайн, който е съвместим за работа с различни браузъри и може да се визуализира добре на екрани с различни размери, мобилни устройства, таблети;
- да съдържа информация за контакт;
- да се позиционира в първите страници на резултатите от търсещите машини;
- да има добра скорост на зареждане.

Освен общи, може да има и редица специфични изисквания:

- да осигурява различни нива на достъп на информация;
- да осигурява възможност за едновременни посещения от над 1000 потребители;
- да предоставя информацията на различни езици и др.

4. Определяне на съдържанието и функционалността

Съдържанието включва информацията, която сайтът представя — текстове, изображения, видео и други материали. Функционалността определя какви действия и услуги предлага сайтът — **например** търсене, изпращане на съобщение или пазаруване.

а) Примерни изисквания по отношение на съдържанието:

Възможно е Възложителят да има конкретни изисквания за изображения и видео файлове.

- Желателно е да се обмисли от самото начало дали ще се публикуват статии в блог към сайта на определена тематика.
- Препоръчително е в уеб сайта да има информация за фирмата и/или екипа.
- Съдържанието е добре да бъде авторско или съобразено с авторските права.
- При сайтовете за пазаруване има задължителни страници с информация за правата на потребителя, за начина на доставка и възможности за връщане на продукта. Необходимо е внимателно проучване на какви изисквания според законовата уредба трябва да отговаря сайтът.

б) Примерни изисквания по отношение на функционалността:

- Контактна форма за връзка с екипа по различни въпроси.
- Ако сайтът ще продава продукти онлайн, да се обмисли изграждане на количка за пазаруване, както и дали ще се предоставя възможност за онлайн разплащане.
- Необходимо е да се предвиди дали в сайта ще има галерия за разглеждане на изображения или видеоклипове.

5. Задание за изграждане на уеб сайт.

Заданието за изграждане на уеб сайт трябва да включва ясно формулирани цели, тематично съдържание, дефинирани изисквания към функционалността и дизайна на сайта. Добре формулираното задание спомага за по-качествено изпълнение на проекта. При разчитане на задание се установяват целта и целевата група на сайта, необходимото съдържание, функциите и изискванията към дизайна. От тях се определят задачите за изпълнение.